

ETHDIARI

Numerò 66
Dijaus 25 de març 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ERA OTAN ATAQUE SÈRBIA

Dempús des ueit deth ser eth president dera OTAN, er espanhòu Javier Solana, anonciaue eth començament des bombardaments. Fòrces dera Aliança Atlantica, entestades per superbombardèrs B-52 d'EEUU, venguen d'atacar objectius en Pristina, caplòc de Kosòvo, Montenegro e Sèrbia, laguens dera operacion batiada coma "Fòrça Determinada". Dus caces F-18 des Fòrces Aèries espanhòles, que gesser en dera base d'Aviano ager pera tarde, tanben participèren en bombardament aliat contra Sèrbia.

ES ATACS SEGUIRÀN ENQUA QUE MILOSEVIC TORNE A NEGOCIAR

Es bombardaments dera OTAN contra objectius sèrbis contunharàn enqua qu'eth president sèrbi, Slobodan Milosevic, torne a setià-se ena taula d'amassades, afirmèc eth secretari d'estat de Defensa britanic, Doug Henderson. "Milosevic a de reconèisher eth pes dera opinion internacionau que cre qu'es atrocitats que se hèn en Kosòvo son completament inacceptables", didec en declaracions ath canau Channel Four. En ua declaracion hèta de Berlin, a on assistís ara amassada europèa extraordinària, Blair didec que "quinsevolh líder politic ac pense plan abantes de mèter en accion es sses fòrces... Non ac haria se non siguessen convençut de qu'ei çò de corrècte". Insistèc en qu'era rason pera quau s'a prenut aguesta mesura ei "damnar pro es fòrces sèrbies com entà empedegar a Milosevic que contunhe perpetrant era sua opression contra es civius innocents" en Kosòvo.

Eth cancellièr federau alemanh, Gerhard Schröder, hec ua crida ath president sèrbi tà que negòcie er acòrd de patz en Kosòvo entà esvitar era contunhacion des bombardaments qu'era OTAN comencèc ager. En un discors televisat dirigit tara poblacion alemanha, Schröder cridèc eth líder sèrbi a

acceptar er acòrd de Rambolhet e aufric era cooperacion des aliadi entà emparar era mantienença dera patz ena zòna. Rebrembèc qu'es lidèrs dera UE, en ua declaracion aprovada ager, "manifestèren tamb ua solta veu era sua decision de cooperar ena recèrca d'ua solucion pacifica", e eth sòn compromís entà arturar es atacs se s'accepte eth plan de patz. Eth cancellièr hec ua crida a Milosevic entà que hèsque tot çò de possible entà acceptar eth plan de patz de Kosòvo qu'acceptèren es albanesikosovars. Rebrembèc qu'era UE a hèt tot çò de possible entà trobar ua solucion pacifica e higeç qu'ara demana de negociar, Milosevic responec enviant mès tropes tà Kosòvo. Schröder afirmèc que non ei acceptable que tan a pròp d'Alemanha i age ua tragèdia com era de Kosòvo e expliqüèc qu'aquerò a prebotjat era decision dera Aliança Atlantica. Sus es atacs emprinciadi pera aviacion dera OTAN delànet, Schröder expliqüèc as sòn concitadans que "es aliadi non pòrten a tèrme cap guèrra senon qu'apliquen ua solucion qu'includís mesures militars". Higeç qu'es atacs aèris s'amien contra objectius militars e non contra era poblacion sèrbia, ara qu'esvitaràn damnatjar.

CRONOLOGIA DETH PRUMÈR ATAC

20.00- Eth secretari generau dera OTAN, Javier Solana, anòncie qu'en aqueth moment auen començat es operacions aèries aliades contra blancs en Sèrbia, segontes l'auie informat eth generau Wesley Clark, comandant aliat en Euròpa. Dus avions espanhòus de combat F-18 participèren en atac, segontes qu'informèren hònts deth Ministèri de Defensa en Madrid.

20.14- Es sirenes d'alarma aèria s'enteneren en Belgrad, caplòc de Sèrbia, e se vederen ludentors ena distància, quinze minutes dempús de registrà-se en Kosòvo es primèras explosions. Quauques ores abantes, Milosevic didec ara ciutadania en un discors pera television: "Èm disposadi a defèner eth nòste país tamb toti es recorsi e ena mesura en que mos ataquen". Eth president defenec era sua decision de refusar, maugrat es menaces dera OTAN, eth plan de patz internacionau entà Kosòvo, que prevè er escampilhament ena província d'ua fòrça mul-

tinacionau de 28.000 efectius, jos eth comandament dera Aliança Atlantica.

20.20- Eth president nòrd-american, Bill Clinton, confirme qu'era OTAN auie començat a bombardar objectius militars sèrbis, e ac justifique en qu'es "perilhs d'actuar en aguest moment son plan mendres que deishar d'actuar".

20.35- Eth president rus Boris Ieltsin anòncie que Moscò revisarà es sses relacions tamb era OTAN dempús deth primèr atac aèri dera Aliança entà plaçaments sèrbis en Iugoslàvia. "Rússia ei profundament indignada pera accion militara dera OTAN", declarèc Ieltsin en ua nòta difonuda peth servici de premsa presidencial.

21.15- Eth Conselh de Seguretat sus Kosòvo reclamat per Rússia convòque ua amassada d'urgència tàs 22.00 ores. Eth secretari generau dera ONU, Kofi Annan, realise alavetz ua declaracion oficial.

KOFI ANNAN JUSTIFIQUE ER EMPLEC DERA FORÇA EN SÈRBIA

Eth secretari generau dera ONU, Kofi Annan, considerèc tragic eth fracàs dera diplomàcia ena qüestion de Kosòvo, mès reconeishèc que i a còps enes quaus ei legitim er us dera fòrça enntà cercar era patz. Totun, eth secretari generau reiterèc que, cossent tamb era Carta dera ONU, eth Conselh de Seguretat a era responsabilitat primèra de mantier era patz e era seguretat internacionaus e a de decidir er us dera fòrça, çò que siguec reconeishut en Tractat der Atlantic Nòrd.

ETH VATICAN CONDAMNE ETH RECORIS ARA FÒRÇA EN KOSÒVO

Eth vatican condemnèc ager es atacs dera OTAN tà Sèrbia per Kosòvo e assegurèc que "eth recors ara fòrça ei tostemp ua derròta dera umanitat", segontes paraules deth portavotz deth Papa, Joaquín Navarro Valls. "Non se pòt deishar de pensar enes possibles victimas e es sentiments d'òdi qu'inevitablament

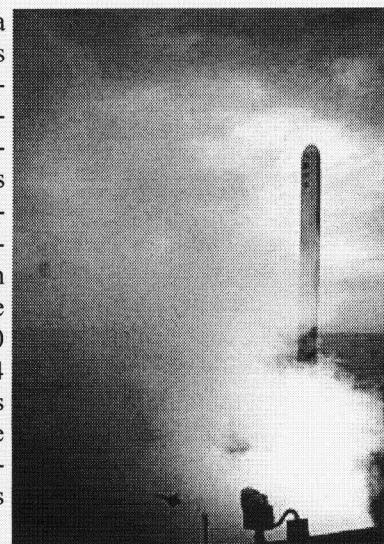
DUS F-18 ESPANHÒUS PARTICIPEN ENA MISSION

Dus avions de combat F-18 espanhòus participen en atac ordenat pera OTAN en Kosòvo. Es dus avions dispòsen de quate missils aire-aire de miei e cuert abast e bombes làser e convencionaus. Aguest avion a ua carga maxima tirable de 7.700 kgs. e ei considerat com un "caçabombardèr polivalent, interceptador de tot temps". Ei eth madeish que ten era Armada d'EEUU e es *marines* e a en sòn deuant un canon tipe Vulcan de 20mm, dus missils Sparrow aire-aire d'abast miei e d'auti dus missils Sidewinder de cuert abast. Dispòse tanben de capacitat entà transportar enqua 1.600 quilòs de bombes làser e convencionaus, encara que coma caçabombardèr pòt portar "enqua 7.700 quilòs de carga tirable".

provocarà", higeç Navarro Valls. Aguest rebrembèc es paraules de Pius XII eth 24 d'agost de 1939, en emprincià-se era Dusau Guèrra Mondiau: "Arren non se pèrd tamb era patz, tot se pòt tamb era guèrra".

BOMBARDÈRS B-52 DAURIREN ER ATAC TAMB MISSILS

Es missils de crotzer lançadi des superbombardèrs B-52 d'EEUU dauriren ager es atacs aliadi contra es baterias antiaèries sèrbies en Kosòvo, segontes hònts deth Pentagon. Aguestes tanben senhalèren que se lancèren coets Tomahawk des vaishèths de guèrra qu'EEUU a en aigües deth Mediterranèu. Entre es objectius que calie arténher i èren es baterias antiaèries, es radars e es centres de comunicacions sèrbis laguens e dehòra de Kosòvo. Er exercit nòrd-american comencèc eth combat contra es plaçaments sèrbis tamb es madeishi missils Tomahawk qu'utilisèc contra Irak a finaus der an passat. Es superbombardèrs B-52 qu'entrèren en combat gesser en peth maitin des bases aèries nòrd-americanes en Reine Unit e pòrten equipament entà lançar enqua 20 missils. EEUU dispòse en aguesti moments de 4 vaishèths lançamissils, atau com de 2 sosmarins tamb missils Tomahawk e un vaishèth amfibi que transpòrte era 24au Unitat Expedicionària d'Infanteria de Marina, tamb uns 2.200 *marines*, cinc avions Harriet e 20 elicoptèrs.

ERA OTAN ATAQUE SÈRBBIA

CLINTON AFIRME QU'ER ATAC VÒ TROBAR UA SOLUCION DE PATZ EN PARÇAN

Eth president d'EEUU, Bill Clinton, anoncièc ager qu'es atacs dera OTAN contra plaçaments sèrbis en Kosòvo comen-

cèren coma uinca solucion entà cercar era patz en parçan. Clinton anoncièc que se dirigirie tara nacion entà explicar as nòrd-americans era importància de portar ara fin aguesta accion aliada "contra era brutalitat" sèrbia. Eth president insistic en qu'eth lidèr sèrbi Milosevic auie refusat tot esfòrç diplomatic entà acabar era luta en Kosòvo e assegurèc que "se non actuam serà petjor". Clinton reconeishèc qu'era accion dera OTAN "non ei liura de riscos" e demanèc as sòns concitadans que "preguen entàs òmes e hemnes d'uniforme". "Auem d'actuar ara" didec en ua intervencion prèvia ara qu'aurie d'aufrir delànet, ara nacion. Eth president d'EEUU rebrembèc qu'aguest país e es sòns aliats aueren d'utilisar era fòrça e era diplomàcia entà acabar tamb era guèrra en Bòsnia. Clinton tanben assegurèc qu'era accion dera OTAN s'a prenut dempús de "fòrça e reiterades" iniciatives ena recèrca d'ua solucion pacifica entà Kosòvo. Segontes Clinton, era accion dera Aliança Atlantica a tres objectius: demostrar era seriositat dera OTAN ena oposicion tara agression e ena recèrca dera patz enes Balcans, hèr que Milosevic pague eun prètz pera violència etnica en Kosòvo e, s'ei de besonh, redusir era capacitat militar a qu'an es sèrbis entà poder "atacar en futur" as albanesi-kosovari.

ELTSIN ANÓNICIE QUE REVISARÀ ES RELACIONS TAMB ERA OTAN

Eth president rus Boris Eltsin anoncièc ager que Moscò revisarà es sus relacions tamb era OTAN dempús deth primèr atac aèri dera Aliança contra plaçaments sèrbis, que qualifiquèc "d'aventura militar" dera Aliança e "d'acte d'agression contra un estat sobiran". "En cas de que s'escampilhe eth conflicte, Rússia se resèrve eth dret d'adoptar mesures adequades, en particular de caràcter militar, entà garantir era sua pròpria seguretat e era de tota Euròpa" didec Eltsin en comunicat. "Rússia ei prohodament indignada pera accion dera OTAN". Ath parèr de Eltsin, er atac "ei ua aventura militar que met en perill es vides de persones pacifiques e pòt hèr explotar era situacion enes Balcans". "Es que comencèren aguesta aventura assomissen tota era responsabilitat, deuant des sòns pòbles e deuant dera comunitat internacionau, pes grèus consequéncies que carregarà entara estabilitat mondial". Tanben didec qu'es atacs sense autorizacion dera ONU son "un intent dera OTAN d'entrar en sègle XXI tamb er informe de gendarme mondial", mès que "Rússia jamès ac acceptarà". Eltsin informèc qu'auie ordenat ua sòrta de mesures immediates: Sollicitar era convo-

catòria d'urgència deth Conselh de Seguretat dera ONU entà "exigir era suspension des atacs". Cridar a Moscò ath representant militar de Rússia ena OTAN, nomenat dempús dera signatura en 1997 dera Acta Fondacionau entre Rússia e era Aliança. Aplaçar es negociacions entara dubertura dera mission militar reciproca d'enlaç dera OTAN en Moscò. Suspèner temporaument era participacion de Rússia en programa Associacion entara Patz e eth programa de collaboracion Rússia-OTAN.

Entre es possibles mesures immediates que prenerà Moscò, era nòta deth Ministèri citèc tanben era congelacion de relacions tamb era OTAN e era orde ath sòn representant deuant dera Aliança de tornar tà Moscò. Ua auta hònt diplomatica higeç que "ja s'a decidit" ath delà de revocar eth nomentament des representanti russi ena mission dera Organizacion de Seguretat e Cooperacion en Euròpa (OSCE) entà Kosòvo. Aguesti, uns 80 en totau, gesser en Kosòvo es darrèr dies deuant deth pròplèu atac alià. "Non volem entrar en Kosòvo en tancs dera OTAN", didec era hònt diplomatica.

ES LÒRDS DECIDISSEN QUE PINOCHET NON A IMMUNITAT E DAURISSEN ERA PÒRTA ENTARA SUA EXTRADICION TAR ESTAT ESPANHÒU

Straw reconsiderarà era sua decision sus se permet de nau era re-dubertura deth procès d'extradicion

Sies lòrds en contra e solet un a favor. Eth Comitè dera Cambra des Lòrds decidic per ua plan grana majoria qu'eth generau Augusto Pinochet non a immunitat coma ex-cap d'Estat, e dauriren era pòrta entara sua extradicion entà Espanha. A despriet d'açò, non se lo poderà jutjar pes crims cometudi abantes de seteme de 1998, pr'amor qu'enquia alavetz eth Reine Unit non auie signatera Convencion Internacionau contra era

eth 9 de deseme de 1998 entara dubertura deth procès legau d'extradicion de Pinochet perque consideraue qu'es cargues de tortura, terrorisme e segrestament des quaus se l'acuse son extraditables deth punt d'enguarda britanic, maugrat que non acceptèc eth de genocidi, deth quau l'acuse eth jutge espanhòu Baltasar Garzón.

COMUNICAT D'AMNISTIA INTERNACIONAU-CATALONHA

ERA DECISION DES LÒRDS: UN PAS ENTARA JUSTÍCIA

Amnistia Internacionau (AI) recep tamb satisfaccion era negacion dera immunitat entar exgenerau Pinochet.

Amnistia Internacionau-Catalonha hè saber era sua satisfaccion deuant dera decision des lòrds que nègue era immunitat ar exgenerau Pinochet e que da un messatge plan clar: un cap d'Estat non a immunitat entà comèter crims contra era umanitat e actes de tortura.

Auè comence ua naua era tàs drets umans, pr'amor qu'eth cas Pinochet afortís eth papèr des leis internacionaus que susvelhen peth respècte des drets mès fundamentaus en tot eth mon. AI-Catalonha considèrè aguest pas entara justícia esperançador, tanben, per çò que a de compensacion entàs victimas e es sus famílies.

Aguesta organizacion de defensa des drets umans planh, totun açò, qu'es lòrds agen trobat trebus de procediment en base as leis britanicas d'extradicion. En aguest sentit, AI demane ath Govèrn britanic que hèsque es reformes legaus de besonh entà que non se poguen interpretar es leis d'aguest país com un trebus entà jutjar personas que se sospicite qu'an cometut crims contra era umanitat, actes de tortura e d'auti delictes contempladi pes leis internacionaus.

lòrd Nicholas Phillip, se prononcièc a favor dera negacion totau d'immunitat. Mès, eth president deth Comitè, lòrd Nicholas Browne-Wilkinson, volec matisar enes explicacions deth veredicte qu'es jutges-lòrds considèren que "en veir era amendrida significatiua des cargues contra Pinochet, eth ministre d'Interior, Jack Straw, aurie de reconsiderar eth cas". Straw dèc 'lum verda'

ROMANO PRODI, IL PROFESSORE, DESIGNAT PRESIDENT DERA COMMISSION EUROPEÀ

Romano Prodi, *Il Professore*, designat ager pes Quinze en Berlin nau president dera Comission Europeà, ei un òme de brava e tranquilla faison, que retornèc a Itàlia era credibilitat internacionau en artèrher

que s'incorporèsse ar èuro e que tornèsse tà ua cèrta estabilitat politica. Ath cap deth primèr govèrn italian d'esquèrres d'ençà dera Dusau Guèrra Mondial (deth mai de 1996 enquia octubre de 1998), aguest europeïsta convençut artèrher d'incorporar eth sòn país en grop de deuant dera moneda unica. Prodi (qu'a 59 ans), tamb eth sòn caràcter calmat e reflexiu e eth sòn arridolet, convencec es italians, en tot cridar ath sòn sen, de qu'acceptèssen un plan d'ajustament drastic entà podè-se incorporar en èuro.

Catolic independent, se definís ada eth madeish com "un òme de centre, un moderat", tamb ues solides conviccions e enemig dera politica-espectacle, ei partidari dera negociacion. Tamb aguestes aptituds se dediquèc ara modernizacion d'Itàlia.

REPUTACION D'ÒME AUNÈST

Era sua reputacion de persona aunèsta ei un des sòns actius mès importants, especialment en un país a on ua bona part dera classe politica e deth mon des negòcis ei deuant des tribunaus per corrupcion. Ena campanha electorau de 1996 se dèc a conèisher en recòrrer incansablament tota Itàlia, de nòrd a sud, en un autobús. Tamb aguesta formula artèrher de trèir ua importanta distància ath sòn principau rivau, Silvio Berlusconi. Ena auta faison trobam es critiques que se li hèn pera sua manca de carisma. Es sòns adversaris li criden "*testa di mortadella*", ara quau causa eth respon qu'aumens non li criden pannaire. Maugrat que non age poder de seduccion, Prodi s'a mostrat com un politic benadret, capable de hèr tèsta ath talent mediatic de Berlusconi e d'imposà-se ena escena internacionau.

Dempús dera susprenenta queiguda deth sòn govèrn eth passat 9 d'octobre, en demorar en minoritat ena Cambra de Deputadi en ua crisi dubèrta pes comunistes, refusèc entestar ua naua coalicion de centre-esquèrra que pas incorporà-se ara dreita. Fidèu as sòns principis d'indpendència, creèc eth sòn pròpri movement tamb es 'francitadors' qu'ataquèren eth sistèma de corrupcion italian, com eth coneishut jutge anticorupcion Antonio Di Pietro. En prèner er exemple deth Partit Democrata american, triguèc coma emblèma un petit saumet, perque "ei un animau testut e entemardit".

COMPETÈNCIA ECONOMICA

Era competènci de Prodi en matèria economica ei fòrça reconeishuda. Siguec president der IRI, eth *holding* public italian, en dus còps e en estrangèr se lo considèrè un brave empresari. Neishec eth 9 d'agost en Emilia-Romagna, eth ric parçan 'ròr' deth centre d'Itàlia, a on ei tradicionau eth gòi de viuer.

Prodi siguec professor d'economia e de politica industriau en Bolònia e Harvard, dempús d'auesse licenciat ena Universitat Catolica de Milan e ena London School of Economics. Comencèc era carrèra politica coma ministre d'Indústria (de noveme de 1978 enquia març de 1979) en Govèrn democrata-cristian de Giulio Andreotti. Hilh d'un enginher e d'ua institutritz, a, com es sòns sies frairs, passion per ensenhament universitari e pes longues gessudes en bicicleta, que hè es dimenges quan a temps.

Editor e director: Joan Ramon Colomines-Companyans.

e-mail: jrec@apdo.com

Informatica e dissenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comercial: Ramon Agulló i Teixidor.

Impressor: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI en Vielha.

Edite ETH DIARI

Família Colomines

Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA

Aula Europa des Pirmèus (Vial d'Anan)

Carrer Doctor Mamed Vidal

locau num. 3

(Darrèr edifici) Ath cant der Espitau)

05330 Vielha d'Aran

Tèlèfon: 973640871

E-mail: vivenciaranesa@ctv.es

17rada: 1000 exemplars.